

Tularemi (harpest), patientinformation

2005-09-06

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad.

Vad är harpest?

Harpest, tularemi, orsakas av en bakterie som förekommer i de flesta länder på norra halvklotet. I Sverige har den framför allt förekommit i norra Svealand och södra Norrland, men under början av 2000-talet har man sett en spridning söderut till södra Svealand. Enstaka fall och utbrott förekommer även på andra platser i landet. Bakterien har påvisats hos en mängd olika djurarter, och har en klar koppling till vattendrag i naturen. I Sverige orsakas de allra flesta fall av harpest hos människa av smitta via myggbett. Även överföring via fästingar och bromsar förekommer, liksom efter direktkontakt med infekterade djur, exempelvis harar. På platsen för insektsbettet får man ett svårläkt sår, och vid närmaste lymfkörtelstation, såsom ljumske eller armhåla, får man en eller flera svullna, ömmande lymfkörtlar som i vissa fall kan spricka upp, varvid det kan tömma sig var under lång tid. Man får dessutom feber och ofta huvudvärk, värk i kroppen och hosta.

Smitta kan också ske via inandning av infekterat material i samband med lantbruk eller gräsklippning, och leder då till feber och hosta. En annan, i Sverige ovanlig smittväg är via förorenat vatten eller mat, och leder då till svalgsymtom och feber. Den europeiska formen av harpest kan obehandlad ge upphov till långvarig feber och trötthet men är inte dödlig, och läker alltid ut. Smitta från människa till människa förekommer inte.

Alla varianter av sjukdomen behandlas med antibiotika med god effekt.

Ansvarig Smittskyddsläkare Malin Bengnér, Smittskydd Vårdhygien, Länsjukhuset Ryhov, 551 85 Jönköping. Tel 010-242 23 34.